

Téma:

**MAGYARORSZÁG 2014-2020-AS
OPERATÍV PROGRAM (OP)
TERVEZETEINEK KOMPLEX
VÉLEMÉNYEZÉSE A
MINISZTERELNÖKSÉG ÁLTAL
SZÁZADVÉG CSOPORT
SZAKÉRTŐI RENDELKEZÉSRE
BOCSÁTOTT DOKUMENTUMOK
ALAPJÁN**

Időszak:

*2013. március 18. – 2013.
március 27.*

Dátum:

2013. március 27.

SZÁZADVÉG
ALAPÍTVÁNY

SZÁZADVÉG
gazdaságkutató zrt.

STRATEGOPOLIS
KÖZMŰVELÉSI ÉS TANÁSKUTATÓ KFT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú
szerződés teljesítésére készült.

Tartalom

<u>1.</u>	<u>Lehatárolás – a véleményezés fókuszai</u>	<u>3</u>
<u>2.</u>	<u>Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)</u>	<u>4</u>
<u>3.</u>	<u>Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)</u>	<u>7</u>
<u>4.</u>	<u>Intelligens Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP)</u>	<u>11</u>
<u>5.</u>	<u>Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP)</u>	<u>13</u>
<u>6.</u>	<u>Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)</u>	<u>15</u>
<u>7.</u>	<u>Vidékfejlesztési Program (VP)</u>	<u>18</u>

1. Lehatárolás – a véleményezés fókuszai

A szakértői munkát megrendelő Miniszterelnökség (ME) kérésének megfelelően **tárgyi véleményezés a tagállam szempontjából kiemelt jelentőségű dimenziókra fókuszál**; az egyéb – nemzetgazdasági szempontjából neutrális – tartalmak tekintetében véleményt nem fogalmaz meg.

Az összefoglaló értékelések az Operatív Programok tervezésének egy közbenső szakaszában, a 2013. február 26-án átadott tervezetek alapján készültek.

Az **alábbi táblázatban megjelenített operatív programok (OP) kerültek a ME részéről a Századvég Csoport szakértői részére átadásra**, majd elemzésre és előzetes értékelésre:

Operatív Program	Verzió szám	Dátum
Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)	0.1	2013-02-13
Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)	1.0	2013-02-22
Intelligens Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP)	1.0	2013-02-15
Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP)	0.1	2013-02-18
Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)	1.0	2013-02-22
Vidékfejlesztési Program (VP)	0.1	2013-02-18

2. Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)

1. Tervezett teljes keret: 2.500.000.000 EUR (uniós támogatás)¹

2. A tervezett keretet finanszírozó Bizottsági alap(ok):

Alap megnevezése	Tervezett forrásallokáció
ERFA	n.a
ESZA	n.a

3. OP tervezési felelős intézmény:

NGM NTH

4. A tervezett főbb prioritások és azok indikatív allokációja

Prioritástengelyek	Indikatív forrásallokáció (EUR)
1. Infrastrukturális beruházások a társadalmi befogadás területén	1.000.000.000
2. Befogadó társadalom	1.000.000.000
3. Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében	n.a
4. Gyarapodó tudástőke	n.a
5. Jó Állam	n.a
6. Technikai segítségnyújtás	500.000.000

5. Érint-e a tervezet intézményi kérdéseket?

A tervezet ezen fejezete nem készült el, csak a címe és alcímei szerepelnek a megküldött dokumentumban.

6. Koherencia a bizottsági ajánlásokkal

Az uniós rendelet tervezetekhez, az országspecifikus ajánlásokhoz és a pozíciós papírhoz bemutatott kapcsolódások relevánsak. A közösségi szinten irányított helyi fejlesztések (CLLD) kapcsán még nincs kidolgozott javaslat, itt nagyon érezhető a tervezés koordinációjának hiánya.

¹ A rendelkezésünkre bocsátott fájl elnevezése alapján a („...NGMfele”) a dokumentum jelen állapotában kizárólag az NGM illetékességi körébe tartozó prioritások kerültek részletesen kidolgozásra. (Ennek ugyanakkor némileg ellentmond, hogy valamennyi prioritás tekintetében készültek részletes leírások). Az OP pénzügyi táblájában kizárólag az első két prioritásra vonatkozó keretszámok kerültek kitöltésre.

A tervezet alapján kijelenthető, hogy az szakmailag jó irányba halad, de erősíteni szükséges a tervezés koordinációját, mert egyrészt egymásra várnak az egyes programok (pl. CLLD tartalma), másrészt fennáll a párhuzamosság kockázata, amit az OP-k közötti lehatárolások mielőbbi tisztázásával lehet és szükséges is kezelni.

7. Van-e benne utalás/ajánlat a végrehajtási mechanizmusra?

Konkrétumok nincsenek, a csak részben kitöltött táblázatokból vélelmezni lehet, hogy terveznek nagyprojekt(ek)e)t és kiemelt projekteket.

8. Egyéb szakértői észrevételek

Helyzetelemzés

Az EFOP helyzetelemzése részletes, idősoros adatokkal megfelelően kimunkált. Az 1. és 2. prioritás beavatkozásait jól támasztja alá, azonban a 3-5. prioritás beavatkozásainál már megragad az utalások szintjén. Az ábrák egy része (pl. 13. oldal) nem olvasható. A dokumentum az OP-k között egyedülálló módon, táblázatos formában mutatja be az OP céljainak, kapcsolódását az EU 2020 stratégia célkitűzéseivel, az Európai Bizottság országspecifikus ajánlásaihoz és pozíciós papírjához.

Célrendszer vizsgálata

Az operatív program céljai csupán három tematikus célkitűzés alá kerültek besorolásra, amely tény jótékony hatással lehet a források bizonyos kiemelt célok fejlesztésére történő fókuszálást illető törekvésekre. A program beruházási stratégiája jelen változatban teljesen kidolgozatlan, az egyes prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok, és az azokhoz rendelt forrásokat tartalmazó táblázat minimális adattartalommal bír (az 1-2. és a TA prioritás uniós támogatási kerete került csak feltöltésre). Az egyes intézkedések alá rendelt specifikus célok nem megfelelően kerültek kidolgozásra, a program ezen részei (kihívás) inkább a helyzetelemzésbe kívánczó, helyenként ott meg is jelenő, múltbeli adatokat tartalmaznak ahelyett, hogy a specifikus célokat (Alcélok, elvárt eredmény) mutatnák be részletesen. Az egyes prioritások keretében támogatott intézkedések, a kiválasztási kritériumok, valamint a kapcsolódó indikátorok teljesen kidolgozatlanok, értékelhetetlenek (csak a sablonban szereplő fejezetcímek és iránymutatások találhatók meg).

Kapcsolódás más operatív programokhoz

A dokumentum az egyértelmű kapcsolódások ellenére (foglalkoztatás bővítési cél, közigazgatás-fejlesztési cél, innovációs fejlesztések támogatása, stb.) nem tartalmaz a más operatív programoktól történő lehatárolási törekvésekre vonatkozó utalást. Ennek pótlása elengedhetetlen a dokumentum további fejlődése szempontjából. Egyedül a Vidékfejlesztési

OP-val kapcsolatban jelzi, hogy a lehatárolások tisztázása után bemutatásra kerülhetnek a CLLD – közösségi szinten irányított helyi fejlesztések.

3. Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)

1. Tervezett teljes keret: 8.275.862.069 EUR (uniós támogatás)

2. A tervezett keretet finanszírozó Bizottsági alap(ok):

Alap megnevezése	Tervezett forrásallokáció
ERFA	6.648.275.862 EUR ²
ESZA	1.627.586.207 EUR

A 6. Foglalkoztatási prioritásban, az ESZA források felhasználására vonatkozóan a GINOP országos szinten, a Közép-Magyarországi Régió vonatkozásában is tervez beavatkozásokat. A 3.6.4-es fejezetben konkrét lehetőség lenne ennek a megoldásnak a részleteiben történő kifejtésére, de ez mégis elmarad. Elvi lehetőségek: 1) ESZA a jelenlegi programozási időszakhoz hasonlóan multi objective lesz vagy 2) ESZA is az ERFA-hoz hasonlóan mono objective alapként kerül felhasználásra és akkor a Közép-Magyarországi Régió fejlesztésére irányuló VEKOP akár multi fund-ként kezelne, ERFA és ESZA forrásokat. A jelenlegi helyzetben a legbiztosabb megoldás, ha az ERFA vonatkozásában lesz külön VEKOP, és az erre a régióra eső ESZA programok pedig maradnak az ágazati OP-kban (GINOP, EFOP).

3. OP tervezési felelős intézmény:

NGM NTH

4. A tervezett főbb prioritások és azok indikatív allokációja

Prioritástengelyek	Indikatív forrásallokáció (EUR)
1. Versenyképes KKV Szektor, Ipari Termelés és Szolgáltatások (KKV-k versenyképességének növelése, ipari termelő és szolgáltatási központok, hálózatok fejlesztése)	2.413.793.103
2. Tudásgazdaság Fejlesztése	1.303.448.276
3. Infokommunikációs Technológia Fejlesztése (IKT gazdaság, szolgáltatás és technológiafejlesztés)	689.655.172
4. Rekreatív, egészségügyi szolgáltatások és turizmusfejlesztés	1.206.896.552
5. Kiemelt Térségi és Községi Gazdaságfejlesztés	1.034.482.759

² A 3. prioritás 4 intézkedése közül az egyik ESZA alpból tervezett, ennek a pontos összege nem megállapítható, így a táblázatban a teljes prioritás kerete ERFA alá került besorolásra.

6. Foglalkoztatás Ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése (Foglalkoztatás ösztönzés és az üzleti környezet fejlesztése)	1.379.310.345
7. Technikai segítségnyújtás	248.275.862

Az indikatív források megjelenítése egy fontos lépés, ugyanakkor a Partnerségi Megállapodás, szintén munkaközi változatából az derül ki, hogy ezek a keretek még továbbra sem véglegesek. Célszerű lenne az itt megjelölt forrásokat ennek megfelelően a tervezés jelen stádiumában igényként megjeleníteni, ami véglegesítésre majd csak a Magyarország számára rendelkezésre álló 2014-2020-as keretek meghatározása után kerül.

5. Érint-e a tervezet intézményi kérdéseket?

A tervezet ezen fejezete nem készült el, csak a címe és alcímei szerepelnek a megküldött dokumentumban.

6. Koherencia a bizottsági ajánlásokkal

Alkalmazza az Európai Bizottság által ajánlott, az OP tematikájához illeszkedő fejlesztési eszközöket (ITI, CLLD, FEI). Tervezés szempontjából még ez a legkidolgozottabb program, de jó példaként, mintaként nem használható, tekintettel a helyzetelemzés, megalapozás teljes hiányára. A prioritásonkénti kidolgozottság sem egyenszilárdságú, ami szintén a nem kielégítő koordináltságra utal.

7. Van-e benne utalás/ajánlat a végrehajtási mechanizmusra?

A projektek kiválasztására vonatkozó „módok” feltüntetésre kerültek: nagyprojektek, kiemelt projektek, egyfordulós nyílt pályázatok, közvetett támogatások, pénzügyi eszközök (FEI).

8. Egyéb szakértői észrevételek

Helyzetelemzés

A program „in medias res” meghatározza azt a négy területet (foglalkoztatás növelése, vállalkozások versenyképességének növelése, K+F+I tevékenységek ösztönzése és IKT gazdaság fejlesztése) ahol fejleszteni szükséges, de valódi helyzetelemzést nem tartalmaz az anyag.

Az állítások alátámasztására a foglalkoztatás növelése prioritásnál vannak számszerű adatok, de azok idősorosan nem állnak rendelkezésre, hanem mindössze egy tavalyi negyedéves adat szolgál a megalapozás tárgyául. A versenyképes KKV szektor prioritás minden statisztikai adatot, mérőszámot nélkülöz. A K+F+I tevékenységek ösztönzése is csak egy 2011-es adatot hoz és mindössze utalás szinten említ tendenciát. Végül az IKT gazdaság

fejlesztése prioritás a digitális írástudatlanságra vonatkozóan hoz megfelelő, idősorba illeszthető adatot, az elmúlt két év vonatkozásában.

Különösen hiányzik ez a megalapozás annak tükrében, hogy a támogatások igen jelentős részét, mintegy 60%-át gazdaságfejlesztési célra kívánja az ország fordítani. A 2007-2013-as időszak megvalósított fejlesztései és elindított programja kiváló lehetőség az elemzésre és a leendő programozási időszak intézkedéseinek finomhangolására.

Célrendszer vizsgálata

Gyenge az anyag belső koherenciája, hiszen a nagyon hiányos helyzetértékelés nem tudja alátámasztani a célkitűzéseket. További hangsúlyos kritikai észrevétel, hogy a célrendszer belső koherenciája sem teljes.

A GINOP célrendszere alapvetően 3 szintet különböztet meg: prioritás, specifikus cél, intézkedés. Nem következetes a program a tekintetben, hogy van olyan prioritás, ahol ezen túlmenően még egy új szintet, az alprogramokat is bevezeti (pl. 2. prior.) A dokumentum jelen verziójában nincs minden célhoz intézkedés rendelve (pl. 1. prior. SC3 - Vállalatok működéséhez szükséges infrastrukturális háttér fejlesztése) Továbbá nem egyértelmű a célstruktúra, az intézkedések ugyan hozzárendelhetők egy-egy prioritáshoz, de a specifikus célok és intézkedések közötti kapcsolat már több prioritás esetében nem kerül kielégítően bemutatásra. (3,4. prioritás)

Kapcsolódás más operatív programokhoz

A célok tekintetében több ponton jelentős átfedést mutat a TOP-pal, a lehatárolás módja követi a korábbi GOP-ROP lehatárolás alapelveit, csak a korábbi regionális helyett megyei szintre telepítve a beavatkozásokat. Nagyon fontos és már most időszerű kérdés a térségi programok helyének meghatározása. A Bizottság oldaláról már így is komoly kritika fogalmazódott meg a TOP létjogosultságát illetően. A GINOP-os javaslat ugyan összhangban van a Partnerségi Megállapodással, mégis javasolt a lehatárolás felülvizsgálata.

A 3. infokommunikációs technológia prioritás elektronikus közigazgatás fejlesztése című intézkedése tartalmában nem illeszkedik szorosan a GINOP céljaihoz, TOP-ban és akár részben az EFOP-ban lenne a helye.

Egyéb észrevételek

A GINOP megvalósításáért a jelenlegi szabályozási javaslatok alapján az NGM-ben felállítandó irányító hatóság felel, s ugyan ez a tárca fogja kezelni a Területi OP-t (TOP) és a Közép-Magyarországi Régió fejlesztéseit magába foglaló VEKOP irányító hatóságait is. Komoly kihívás, és egyben lehetőség is, hogy hogyan lehet kihasználni az ágazati GINOP és a területi megközelítésű TOP, VEKOP programok szinergiáit. A GINOP jelenlegi verziójában ezt

nem kezeli megfelelően, felesleges párhuzamosságokat kódol a programokba, amik később biztosan konfliktusokhoz vezetnek.

Tisztázandó az NTH-val, hogy pontosan mit takar a felállítandó „MAGIR”? Az indikátorok mérésénél kívánnak támaszkodni rá, miközben kormányzati szinten készül egy adatbázisokat összevontan kezelő FAIR is. A MAGIR adatbázis, dokumentumtár jellegű információkat, térképes szolgáltatásokat, közhiteles gazdasági nyilvántartásokat, a programvégrehajtást és a hálózatosodását támogató menedzsment-szolgáltatásokat biztosít. Jogosan merül fel a kérdés, hogy miért szükséges egy újabb adatbázis kiépítése a meglévők mellett, továbbá, hogyan biztosítja, támogatja egy új dokumentumtár a központi egységes monitoring funkciókat.

Összegezve, nem elegendő annak hangsúlyozása, hogy a program összhangban van az EU 2020 kiemelt céljaival, a megalapozottság alátámasztására sokkal szélesebb körű adatelemzésre is szükség van, ami egyrészt objektíven leírja a jelenlegi helyzetet és alátámasztja a programban kitűzött célkitűzéseket, irányszámokat.

Nagyon általános szinten marad az anyag, nem tartalmaz valódi konkrétumot. A GINOP fókusza ez alapján nem derül ki, bár kétségtelen előnye, hogy a Bizottság számára nem kérdőjelezhető meg a támogathatósága.

4. Intelligens Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP)

1. Tervezett teljes keret: 4.447.313.100 EUR (uniós támogatás)

2. A tervezett keretet finanszírozó Bizottsági alap(ok):

Alap megnevezése	Tervezett forrásallokáció
KA	3.557.850.500 EUR
ERFA	889.462.600 EUR

3. OP tervezési felelős intézmény:

NFM (bár a dokumentumból nem derül ki)

4. A tervezett főbb prioritások és azok indikatív allokációja

Prioritástengelyek	Indikatív forrásallokáció (EUR)
1. TEN-T közúti elérhetőség javítása	889.462.500
2. TEN-T vasúti és vízi elérhetőség javítása	1.334.194.000
3. A regionális közúti elérhetőség és közlekedésbiztonság fejlesztése	809.410.966
4. A regionális vasúti elérhetőség és energia-hatékonyság javítása	1.334.194.000
5. Technikai segítségnyújtás	80.051.634

5. Érint-e a tervezet intézményi kérdéseket?

A tervezet ezen fejezete még nem készült el, csak a címe és alcímei szerepelnek a megküldött dokumentumban, továbbá irányító hatósággént az IKOP IH került megjelölésre.

6. Koherencia a bizottsági ajánlásokkal

A dokumentum már jelenlegi állapotában is összhangot mutat az általunk ismert bizottsági ajánlásokkal (rendszeresen hivatkoztak a 2012. októberi Pozíciós Papír, az európai uniós irányelvek, a vonatkozó uniós stratégiák). A tervezés koordináltsága ennél a programnál a legmeggyőzőbb, de itt is erősíteni szükséges az OP-k közötti koordinációt, mert ott még jelentős hiányosságok vannak.

7. Van-e benne utalás/ajánlat a végrehajtási mechanizmusra?

A dokumentumban kizárólag a kiválasztási kritériumokra vonatkozó „vezérelvek” kerültek rögzítésre (megfelelően előkészített projektek, a projektek kiválasztására az összközlekedési forgalmi modell előrejelzése és rangsora alapján kerül majd sor).

8. Egyéb szakértői észrevételek

Helyzetelemzés

A tervezett formájában jelenleg rendelkezésünkre álló operatív programok közül az IKOP helyzetértékelése a legkörültekintőbben elkészített, adatokkal leginkább alátámasztott. Az OP kapcsolódásai a vonatkozó európai uniós stratégiákkal, valamint a bizottsági elvárásokkal a teljes dokumentumban végigvezetettek, jól hivatkoztak.

Célrendszer vizsgálata

Az IKOP célrendszere az eddig tervezet készültségi fázisig eljutott operatív programok közül a leginkább fókuszált. A fejlesztési célok mindegyike a helyzetelemzés alapján megalapozottan került a dokumentumba. A korábbinál várhatóan kisebb forrásokkal gazdálkodó terület az OP teljes forrását egy tematikus célkitűzés, a „7. Fenntartható közlekedés és a fő infrastruktúra hálózatokon a szűk kereszt-metszetek eltávolítása” érdekében allokálja.

A 2014-2020-as tervezési időszakban nagy jelentőséggel bíró indikátorok a célrendszerhez és a helyzetértékeléshez képest meglehetősen kidolgozatlanok. Szükséges megjegyezni, hogy az IKOP pénzügyi terve annak ellenére részleteiben is kidolgozott, hogy a Partnerségi Megállapodás általunk ismert változata az egyes OP-k közötti forrásfelosztás indikatív változatát sem tartalmazza.

Kapcsolódás más operatív programokhoz

Az operatív program jelenlegi szövegváltozata már kitér a más OP-któl történő lehatárolások kérdésére. Az önmagában logikus és következetes, GINOP, TOP és VEKOP tekintetében rögzített lehatárolási megközelítés azonban megközelítőleg sem jelennek meg az érintett OP-kban. E témában az illetékes tárcák között folytatott egyeztetésekről említést tesz a dokumentum, de arról is beszámol, hogy ezekről a kérdésekről nem sikerült megegyezésre jutni a bilaterális találkozókra, emiatt magasabb szintű döntésre van szükség. A későbbiekben az összhang megteremtésére a jelenleginél jóval nagyobb figyelmet szükséges fordítani.

5. Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP)

1. Tervezett teljes keret: n.a

2. A tervezett keretet finanszírozó Bizottsági alap(ok):

Alap megnevezése	Tervezett forrásallokáció
EMVA	n.a
n.a	n.a

3. OP tervezési felelős intézmény:

VM

4. A tervezett főbb prioritások és azok indikatív allokációja

Prioritástengelyek	Indikatív forrásallokáció (mEUR)
1. A fenntartható és erőforrás-hatékony halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is	n.a
2. Az innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat és akvakultúra előmozdítása, beleértve az ezekhez kapcsolódó feldolgozást is	n.a
3. A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása	n.a
4. A foglalkoztatás és a területi kohézió növelése	n.a

5. Érint-e a tervezet intézményi kérdéseket?

A tervezet ezen fejezete nem készült el, csak a címe és alcímei szerepelnek a megküldött dokumentumban.

6. Koherencia a bizottsági ajánlásokkal

Annyira kidolgozatlan a tervezet, hogy a koherencia vizsgálatára nem alkalmas. Formálisan az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) uniós prioritásaihoz igazodva kerültek kialakításra a célok és bemutatásra került az EU2020 tematikus célkitűzéseivel való viszony is. A tervezés koordinálásáról az anyag szövegszerűen is beszámol, de ez nem tükröződik vissza a dokumentum minőségén, nagyon nagy figyelmet kell fordítani az ERFA és ESZA programokkal való kapcsolódásokra, ami a központi koordináció erősítését is igényli.

7. Van-e benne utalás/ajánlat a végrehajtási mechanizmusra?

Nincsen, a dokumentum e tekintetben is teljesen kidolgozatlan.

8. Egyéb szakértői észrevételek

A dokumentum a prioritástengelyek elnevezésén túl érdemi információt nem tartalmaz. A dokumentumban található megjegyzés alapján: „A MAHOP-hoz, ahogyan a VP-hez is a Bizottság külön sablont készít, melyet március 7-én bocsát a tagállamok rendelkezésére. Ez mind formai, mind tartalmi átalakítását jelenti majd a jelenlegi verziónak.”

Helyzetelemzés

A tervezet semmilyen helyzetelemzést nem tartalmaz, egy az egyben, indoklás és érdemi alátámasztás nélkül átveszi az ETHA prioritásait. A táblázatban megjelenő pár mondatos indoklások nem tekinthetők helyzetértékelésnek. A bevezetőben ezzel szemben utalás történik arra, hogy milyen sok szereplő vesz részt a programalkotás folyamatában.

Célrendszer vizsgálata

A célrendszer nem kerül kifejtésre, csak a felettes, ETHA és EU2020 stratégiával való kapcsolódása kerül bemutatásra.

Kapcsolódás más operatív programokhoz

Ha csak konkrét témák felsorolása szintjén is, de a tervezet jelzi a kapcsolódási pontokat a TOP-pal (Duna Stratégia), a GINOP-pal (Innováció, kutatásfejlesztés, turisztikai fejlesztések, telepen kívüli infrastruktúra fejlesztés) és az EFOP-pal (szakképzések, oktatás), melyekhez részben a MAHOP is hozzá tud járulni.

6. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)

1. Tervezett teljes keret: Az OP pénzügyi terve nem készült még el

2. A tervezett keretet finanszírozó Bizottsági alap(ok):

Alap megnevezése	Tervezett forrásallokáció
ERFA	n.a
ESZA	n.a

3. OP tervezési felelős intézmény:

NGM NTH

4. A tervezett főbb prioritások és azok indikatív allokációja

Prioritástengelyek	Indikatív forrásallokáció (EUR)
1. Megyei szintű decentralizált gazdaságfejlesztési, közszolgáltatás-fejlesztési és speciális térségi foglalkoztatási programok	n.a
2. Városi térségek gazdaságfejlesztést is szolgáló integrált településfejlesztési, foglalkoztatási és életminőség javító programjai (Megyei Jogú Városok és térségeik)	n.a
3. Várostérségi közösségvezérelt integrált és helyi gazdaságfejlesztési programok (CLLD típusú programok)	n.a
4. Decentralizált társadalmi befogadást és foglalkoztathatóságot szolgáló programok (ESZA típusú fejlesztések)	n.a
5. Technikai segítségnyújtás	n.a

5. Érint-e a tervezet intézményi kérdéseket?

A tervezet ezen fejezete még nem készült el, csak a címe és alcímei szerepelnek a megküldött dokumentumban.

6. Koherencia a bizottsági ajánlásokkal

Alkalmazza az Európai Bizottság által ajánlott fejlesztési eszközöket (Integrált megközelítés a városfejlesztésben, CLLD). Figyelembe veszi az elvárt tematikus koncentrációkat. Ennél a programnál érezhető leginkább a koordináció hiánya, a TOP lételeme a többi OP-val szembeni lehatárolás mielőbbi tisztázása. Itt a központi koordináció erősítése nélkül az új bizottsági eszközök nem lesznek érdemben használhatóak, nem tudják majd hozni a várt

eredményeket. A Bizottság eleve szkeptikus a TOP létjogosultságában, ezért nagyon tiszta és egyértelmű célokat szükséges a TOP-ban szerepeltetni, amelyek egyértelműen elkülönülnek a többi OP céljaitól.

7. Van-e benne utalás/ajánlat a végrehajtási mechanizmusra?

Konkrétumok nincsenek, csak részben kitöltött táblázatokból vélelmezni lehet, hogy terveznek nagyprojekt(ek)e)t és kiemelt projekteket.

8. Egyéb szakértői észrevételek

Helyzetelemzés

A helyzetértékelés meglehetősen elnagyolt³, nem vezethető le belőle közvetlenül az OP valamennyi prioritásának célkitűzése. A stratégiát bemutató 2.1 fejezet nem egyenszilárdságú, a célok megalapozása nem megfelelő, eltérő mélységű, helyenként felszínes (pl. ábrára, a táblázatokra nem reflektáló szöveg). Az 2.1 fejezet legerősebb részei az EU 2020 stratégiához való kapcsolódások bemutatása, azonban nem sokkal tartalmaz többet, mint a közösségi jogszabályok jelenlegi szövegei. A tematikus célkitűzések és beruházási prioritások kiválasztását indokoló összegző áttekintő táblázat nincsen összhangban a kapcsolódó szöveggel (míg a szöveg közvetlen kapcsolódást jelöl meg a „(11) intézményi kapacitások fejlesztése és hatékony közigazgatás” beruházási prioritáshoz, addig a táblázatban sem ez, sem a kiválasztásának indoklása nem szerepel.

Célrendszer vizsgálata

Gyenge az anyag belső koherenciája, hiszen a nagyon hiányos helyzetértékelés nem tudja alátámasztani a célkitűzéseket. További hangsúlyos kritikai észrevétel, hogy a célrendszer belső koherenciája sem teljes. A célrendszer – az elvárásoknak megfelelően – három szinten került kialakításra, úgymint prioritás, specifikus cél, intézkedés. A célrendszer belső koherenciája nem tökéletes, van olyan specifikus cél, amelyhez nem tartozik intézkedés (2. prioritás, 3. intézkedés: „Megyei jogú városokban élők életminőségének javítása a családbarát, munkába állást segítő szociális és az egészséges életet szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések révén”). A célrendszerre kapcsolatban kritikaként fogalmazható meg, hogy a 4 prioritáshoz 9 specifikus cél, és összesen 12 intézkedés kapcsolódik, azaz az intézkedések – annak ellenére, hogy az OP meglehetősen sok területet céloz (gazdaságfejlesztés, innováció és kísérleti fejlesztések támogatása, közszolgáltatás fejlesztés, településfejlesztés, turisztikai fejlesztések, foglalkoztatás bővítés, befogadást szolgáló

³ Nincs arról információnk, hogy a helyzetértékelés azért nincsen részletesen kifejtve, mert a Bizottság által kiadott OP sablonban nem került kialakításra megfelelő hely, vagy döntés született arról, hogy a helyzetértékelést a tagállam a Partnerségi Megállapodásban részletezi.

programokat tervez) – csak felsőszinten kerültek megfogalmazásra, kevés konkrétumot tartalmaznak.

Kapcsolódás más operatív programokhoz

A szöveg részletesen (kb. két oldal terjedelemben) foglalkozik a TOP más OP-któl történő lehatárolásával. A lehatárolások meglehetősen bonyolultak, helyenként nem egyértelműek, amely problémát jelenthet majd az OP-k megvalósítása során. A nem megfelelő lehatárolások miatt nem állapítható meg a TOP profilja, indokoltsága sem (gazdaságfejlesztést, KKV-k innovációs képességének javítása, városi térségek fejlesztését, turisztikai fejlesztéseket támogat a GINOP is, a TOP által használni tervezett eszközöket, mint ITI, CLLD használ a GINOP is). A többi kapcsolódó OP (VP, KEHOP, IKOP, VEKOP) esetében inkább szinergiák mutathatóak ki⁴, mintsem a GINOP-hoz hasonló lehatárolási problémák és átfedések.

⁴ Itt szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy jelen dokumentum készítésekor a KEHOP tervezete nem áll a rendelkezésünkre.

7. Vidékfejlesztési Program (VP)

1. Tervezett teljes keret: n.a

2. A tervezett keretet finanszírozó Bizottsági alap(ok):

Alap megnevezése	Tervezett forrásallokáció
EMVA	n.a
n.a	n.a

3. OP tervezési felelős intézmény:

VM

4. A tervezett főbb prioritások és azok indikatív allokációja

Prioritástengelyek	Indikatív forrásallokáció (mEUR)
A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben	n.a
A versenyképesség fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása	n.a
Az élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	n.a
A mezőgazdaságtól és az erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása	n.a
Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban	n.a
A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben	n.a
Technikai segítségnyújtás	n.a
CLLD	n.a

5. Érint-e a tervezet intézményi kérdéseket?

A tervezet ezen fejezete még nem készült el, csak a címe és alcímei szerepelnek a megküldött dokumentumban.

6. Koherencia a bizottsági ajánlásokkal

A dokumentum jelenlegi kidolgozottsági szintjén ez nem megállapítható, de az irányok alapján az látszik, hogy maximálisan, talán túlságosan is a bizottsági ajánlásokra épít, semmint a saját szükségleteket tárná fel. Utalás történik a Pozíciós Papír figyelembe vételére is. A tervezés koordinálásáról az anyag szövegszerűen is beszámol, de ez nem tükröződik vissza a dokumentum minőségén, nagyon nagy figyelmet kell fordítani az ERFA és ESZA programokkal való kapcsolódásokra, ami a központi koordináció erősítését is igényli.

7. Van-e benne utalás/ajánlat a végrehajtási mechanizmusra?

Nincsen, a dokumentum e tekintetben teljesen kidolgozatlan.

8. Egyéb szakértői észrevételek

Az egyes prioritások nincsenek kidolgozva, csak a dokumentum stratégiai fejezete került részlegesen megírásra. A dokumentumban található megjegyzés alapján: „A VP-hez, ahogyan a MAHOP-hoz is a Bizottság külön sablont készít, melyet március 7-én bocsát a tagállamok rendelkezésére. Ez mind formai, mind tartalmi átalakítását jelenti majd a jelenlegi verziónak.”

Helyzetelemzés

A tervezet semmilyen helyzetelemzést nem tartalmaz. A bevezetőben ezzel szemben utalás történik arra, hogy milyen sok szereplő vesz részt a programalkotás folyamatában.

Célrendszer vizsgálata

Nincs megalapozott célrendszere a tervezetnek. Viszont egy az egyben, indoklás és érdemi alátámasztás nélkül átveszi az EMVA prioritásait. Az EMVA jogszabályba foglalt prioritásait állítja be a VP prioritásaiként. A szöveges részben ezzel szemben indikatív jelleggel felsorol stratégiai célokat és fejlesztési területeket és egy külön ábrában a prioritások mellé rendeli őket, de nem kerül kielemezésre, bemutatásra az ábra. Nem érthető, hogy miért nem ezek a stratégiai célok alapján került meghatározásra a VP prioritási rendszere. A célrendszer nem kerül kifejtésre, csak a felettes, EMVA és EU2020 stratégiával való kapcsolódása kerül bemutatásra.

Kapcsolódás más operatív programokhoz

A közösségvezérelt helyi fejlesztéseken (CLLD) keresztül kíván kapcsolódni a strukturális és kohéziós forrásokhoz. De ennél konkrétabb, mondjuk tématerület szintű kapcsolódási lehetőséget nem tár fel.